

בלבבי משכן אבנה

USA 718.521.5231

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245

דע את ביטחונך תפיסת חיים כתהליך מהווה יסוד לביטחון

העבודה אותה אנו מתארים כעת הינה בסיסית וחיצונית ביותר הראויה ושווה לכל נפש. אולם מי שמגלה בעצמו יותר דקות, יתכן והוא יוכל להבחין בתהליכים גם בתקופות קצרות ביותר - התהליך שעבר עליו מהחודש ואף מהשבוע האחרון. וגם בהתבוננות על יום אחד בודד, אפשר לקלוט תהליך.

עד כה דיברנו על התבוננות רוחבית הולכת וגדלה עד לכיסוי כל מערכת חיי המודעות שלנו, מיום עמדנו על דעתנו ועד להיכן שהגענו. אך מעבר לכך ישנה עבודה נוספת להרחיב עוד את טווח ההתבוננות על ציר החיים אל הקצוות באופן ציורי: מטרם הלידה ועד אחר המוות. להלן נדבר על כך שישנה עבודה להתבונן באופן ציורי על שלב היות האדם עובר במעי אמו ועד לנקודת המעבר והיציאה לעולם הזה. וכן מהקצה השני, להתבונן באופן ציורי על המעבר מהעולם הזה לעולם שלאחר מכן. על התועלת הייחודית בהתבוננות על נקודות הקצה הללו נדבר לקמן. מכל מקום, ביחס למימד הרוחב בעבודה - לקנות תפיסת תהליך, כל אדם יוכל לכסות את כל מרחב מערכת החיים שלו מקצה אל קצה, ולשזור מהם תהליך אחד שלם.

גם מבחינת עומק, קניית התכונה לחיות בתפיסת תהליך נעשית בשלבים. בשלב הראשוני צריך להתחיל להולך את הנפש ממבט של נפרדות שרואה את אירועי החיים בצורה בדידה ותלושה האחד מהשני, ולעבור לתפיסה שרואה מסלול חיים. בשלב שני ועמוק יותר, האדם לומד לראות כיצד הנפש לו עצמה מתנועת ועוברת ונבנית על כל הנקודות במסע החיים. נבאר.

דע את שמחתך. שורש השמחה. פרק יב'

בירור ידיעת השמחה כשמדברים על השמחה בעצם ההיות, כמובן שזה תכלית השמחה כולה. אבל זה לא קרוב להתגלות בנפשות, אך הוגדר ברור מהי המערכת התחתונה שהיא שמחה ועצבות, שניהם מוגדרים על גבי דבר שאני שמח בו או עצוב במשהו, אך השאלה היא במה.

נחدد, בן אדם למשל מרגיש שהוא שמח, אם אין לו מודעות, וודאי שאם תשאל אותו האם אתה שמח, הוא יענה לך כן אני שמח. אבל הוא לא מודע עכשיו לזה שהוא שמח. וגם אם הוא מודע לזה שהוא שמח, האם הוא מודע מה הביא לו את נקודת השמחה.

יש בן אדם שהוא כבר בן חמישים שנה, וכשהוא נשאל ממה אתה שמח, הוא מנסה לחשוב. והשאלה נשאלת מאליה, וכי אתמול נולדת, אתה לא יודע מה משמח אותך, איך זה יתכן. אך התשובה היא, כי גם כאשר הוא שמח, הוא לא מודע לתהליך שהביא אותו לידי נקודת השמחה. ובמקרה היותר טוב, הוא מודע לעצם זה שהוא שמח.

כאשר אנחנו באים לעסוק בשמחה, ובאים לעסוק בעצבות, הפועל האחרון זה השמחה והפועל האחרון זה עצבות. אבל כיוון שהתברר שכל שמחה ועצבות הם תולדה, שאני שמח בגלל ועצוב בגלל, אם כן אני צריך להיות מודע לתהליך שהביא אותי לידי שמחה, ולהיות מודע לתהליך שהביא אותי לידי נקודת עצבות.

תהליך השמחה ננסה להבין, דבר שמביא לידי עצבות, ודבר שמביא לידי שמחה, הוא חלק מהכוח של המהלך. הוא לא דבר שהיה ואינו. כאשר יש את התוצאה שנקראת שמחה, או להבדיל יש את התוצאה שנקראת עצבות, המהלך שהביא לשמחה, והמהלך שהביא לעצבות הוא לא היה, נגזר ונעלם. אלא הוא חלק ממרכיבי השמחה, והוא חלק ממרכיבי העצבות.

משל למה הדבר דומה, מספרים לראובן שלשמעון נולד בן, אז הוא אומר לו מזל טוב. אבל שמעון כולו רוקד מאושר, כי הוא נשוי כבר עשרים ושנים שנה, ולא היה לו ילדים. אז למה הוא שמח יותר, לא כי נולד לו ולא נולד לראובן, אלא כי הוא מודע לתהליך שעבר. התהליך הוא המרכיב שמביא לידי נקודת השמחה.

ככל שהתהליך הוא יותר קיצוני, שם ברור לכולם שאני שמח מחמת התהליך. כשאתה שואל אותו עכשיו, במה אתה שמח, בזה שיש לך ילד, או כי אחרי עשרים ושנים שנה נולד לך ילד. התשובה היא ברורה, הוא לא שמח רק מזה שיש לו ילד, אלא הוא שמח מזה שאחרי עשרים ושנים שנה נולד לו ילד. נמצא שבעומק הוא שמח בעצם התהליך.

יש מקרים שזה ברור לכל אחד מאתנו, כמו הדוגמא שהוזכרה, שם זה פשוט שהמרכיב של השמחה, היא כפי התהליך שעבר. אך כאשר למשל, בן אדם הולך לקנות בגד, הוא מברך שהחינו וקיימנו, או בשעת הקניה, או בשעת הליבישה, לפי שהוא שמח במה שהוא מצא את אותו בגד. אך השמחה הזאת היא תלויה בתהליך החיפוש, אם הוא חיפש חודשיים בגד והוא לא מצא, הוא שמח. אבל אם הוא עבר בחנות לרגע קט, ופתאום הוא ראה בגד שהוא צריך והוא קנה, אם אין לו כסף הוא יותר שמח, יש לו יותר שמח

פחות, וכן על זה הדרך. הוא לא מייחס את התהליך לחלק ממרכיב השמחה. הוא מתייחס לנקודת התוצאה.

יש כאן נקודה ברורה, שמחה שבאה מתהליך, ככל שאני אהיה מודע לתהליך שהגעתי מכוחו לשמחה, אז השמחה תלך ותגדל. ככל שאני פחות מודע לתהליך, אלא אני מודע רק לנקודה אחרונה של הדבר, אז השמחה היא יותר קטנה. בפשטות האדם אומר, מה לי בתהליך אם הגעתי למסקנה, נראה לאדם שהשמחה היא מה שהשגתי לבסוף, אך כשמתבוננים זה ברור שזה לא כך. אני שמח שהשגתי את זה אחרי תהליך, אם הייתי משיג את זה בלי תהליך, לא הייתי שמח.

בלשון ברורה, כאשר אני לא מודע לכל התהליך, אני מודע לתהליך אחד שקודם לא היה לי, ועכשיו יש לי. זה נקרא תהליך קר. אם אני לא מודע כלל לתהליך, אני מודע לזה שיש לי, אך אני לא שמח בזה. אך אם האדם מודע לתהליך. משינוי מצב, מהעדר שהיה לי, לא היה לי את החפץ ועכשיו יש לי את החפץ, אז אני חי את נקודת השינוי, מזה אני שמח.

ביתר ביאור, ההבנה הפשוטה, במה אני שמח, במה שהשגתי. ככל שהיה לי יותר קשה, אני מכיר את החסר ושמח יותר. אבל ההגדרה העמוקה של שמחה, היא לגמרי אחרת. שמחה ענינה תהליך שמביא לידי תכלית רצויה, זוהי שמחה. אני שמח בתהליך שהביא לתכלית, ושהגעתי לתכלית. אבל השמחה היא לא רק בתכלית לעצמה.

תהליך העצבות השמחה היא היפך של עצב, כי מה זה עצבות, תהליך שמגיע למקום שאין לו סוף מכוון, הוא עצוב. הדוגמה הברורה, העצב הגמור מתגלה במוות. היה תהליך שבעים שנה, ומה הסוף שלו, כלום. מהו מוות, תהליך שהביא לסוף האדם, אם כן כביכול מה הסוף של התהליך, העדר. אין שום השגה, זה נקרא עצבות, ושם זה עצב שלם. כשהתהליך לא הגיע לנקודה של תכלית, על זה חל עצב שלם. יש גם חלק מעצב, כגון שהדבר באמצע תהליך, והתכלית הרצויה לא הגיעה, בזה חל העצב. אך אם התכלית הרצויה הגיעה, חלה השמחה.

אם כן הגדרנו שעומק של עצב עינינו, זה לא שאני עצוב במה שיש, אלא תהליך שלא מביא לנקודת תכלית, היא נקראת עצב. כל הגדרה של עצבות, אמה עצבה, הדבר הולך באיטיות, הוא לא מגיע לנקודת תכלית. אבל אם הוא היה מביא לתכלית שלימה, אז היתה שמחה.

הבריאה מורכבת מחלקי שמחות, ומחלקי עצבויות. מחלקי עצבויות כדוגמה שהזכרנו, בעצב תלדי בנים, חלק מהתהליך הגיע לנקודה שלימה, וחלק מהתהליך לא הגיע לנקודה שלימה. כי כאשר אישה יולדת בן היא יודעת שלבסוף הוא ימות, זה נקרא עצב. ובפרט כמו שהוזכר ברמח"ל, היא יולדת משהו שאין לו שכל, ואינו בר דעת, אלא כולו חומרי. היא לא יולדת משהו שלם. נמצא שכל לידה זה רחוק מאוד מהשלימות.

תהליך עם תכלית תולדת הדברים באופן פשוט, רוב בני האדם בשעת התהליך עצמו, לא מודעים לתכלית, או מפני חוסר אמונה או חוסר ראייה שכלית. אבל בשעה שאותה תכלית הגיעה, עכשיו הוא שמח על התכלית, או שהוא שמח על התהליך, כיוון שבדרך כלל בן אדם לא מודע, לא חי במודעות את התהליך אלא את התוצאה, נמצא שהתהליך היה בלי תכלית, והתכלית באה בתהליך קצר. נמצא שיש לו חלקי מוות. היה תהליך שהביא לידי נקודת תכלית, בשעה שהגיע

התכלית, האם הוא מודע לכל התהליך שהביא לתכלית? לא. אם כן לדידו הוא מחלק את הדברים, הוא רואה תכלית ורואה תהליך. נמצא שהתהליך לתפיסתו בנפש בגילוי, לא הביא לידי נקודת התכלית. וכשזה תהליך בלי תכלית, ממילא חל בו עצב. והתכלית שהגיעה לדידו, הוא בתהליך קצר. כי הרי בראייתו הוא רואה תהליך קצר, שהביא לידי נקודת התכלית. נמצא שחלק מחלקי חייו הם עצב.

נחדד, כאשר אני שמח בדבר שהשגתי אותו, אם הייתי משיג אותו בקלות, הייתי שמח פחות. השגתי אותו בקושי, אני שמח יותר. כאשר השגתי אותו בקושי, נטיית האדם היא להסתכל על התוצאה. אך בלשון ברורה, השמחה שקיימת בהשגה, היא לא שמחה במה שהשגתי. אלא אדם שמח לעבור תהליכים, אך רק תהליכים שיש להם תכלית.

ניתן את הדוגמה הפשוטה, לשון חז"ל (מגילה ו, ב) הידוע מאוד לכולם, יגעתי ומצאתי תאמין. דברי רבותינו ידועים מאוד, יגעת במקום אחד ומצאת במקום אחר. אדם חיפש במקום פלוני, מצא במקום אלמוני. אם כן היגיעה הייתה אצלו בעצב או בשמחה. זה דוגמה ברורה לתהליך מת, ולתכלית שיש בה שמחה. איך אדם יכול להיות שמח בעצם היגיעה עצמה, כשהוא רואה את זה כתהליך לנקודת ההשגה.

יש כאן הבנה ברורה שצריך לקלוט אותה. יש לכל אחד מאתנו בחיים תהליכים, ויש לכל אחד מאתנו בחיים תוצאות. אם אין תוצאה זה נקרא מוות, ואם יש תוצאה זה לידה, זה חיים.

הסברא הפשוטה היא, שהתהליך מחדד את התוצאה, כלומר הוא מגדיל לי את נקודת החסר, וממילא אני רוצה את נקודת ההשלמה בלבד. אך לעומת זאת, אם התוצאה היא חלק ממרכיבי השמחה, נמצא שאני שמח בתהליך שהביא לתכלית, ואם כן השמחה מורכבת מתהליך לתכלית.

כל המהלכים בעומק שאנחנו עוברים, יש להם תכלית. רק על דרך כלל, מקצרי הראות של האדם, הוא לא רואה את נקודת התכלית. אבל וודאי שיש להם תכלית. אנחנו לא מדברים עכשיו על התכלית השלימה, שזה התכלית של כל ימות עולם שזה הגאולה השלימה במהרה בימינו. אנחנו מדברים עכשיו על החיים הפרטיים, של כל אדם ואדם. ככל שאדם יכול לייחס תהליכים יותר לתוצאות, והוא מודע לכל התהליך שהביא לידי נקודת התוצאה, אז הוא הופך את העצב לשמחה. הצלקות של הנפש שנעשו מעצב, הופכים אצלו לחלקי שמחה. ככל שהוא פחות מודע לצירוף של התהליך לנקודת התכלית, חלקי העצב של הנפש שלו, הולכים ומתגברים. ואז הנפש שלו נוטה לעצבות.

תוצאת הדברים של מה שנאמר, כל אחד מאתנו עובר זמנים שהם קשים, והם מוליכים באדם עצבויות. אם כן איך אדם מגיע לנקודת שמחה עמוקה בחיים, אם בשעה שמגיע נקודת התכלית, הוא שמח למפרע בכל החלקים שהוא עבר, נמצא שהוא מנקה את הנפש שלו מחלקי העצבויות, והנפש שלו נעשית זכה ומרוקנת מעצבויות. אבל אם בנפש מצטבר עצבויות לרוב, והוא שמח רק בנקודת התוצאה, אז הנפש יש לה עוד עומס, של עוד עצב, ועוד עצב, ועוד עצב. אם כן באופן טבעי הנפש נוטה לעצבות.

■ המשך בע"ה שבוע הבא מסדרת דע את שמחתך

אדם מעלה בזיכרוננו את קורותיו, אולי הוא נעזר באלבומי תמונות, אולי אף יש לו יומני חיים. אזי ישנו מבט כזה על החיים: בשנת תשל"ז נכנסתי לחיידר - אה, הינה תמונה, נראה אם אני זוכר מי היו החברים ומי היה ה-'רבה'. זו מסיבת האותיות, זו מסיבת סידור, הנה המפקח הרוחני של הת"ת (הוא כבר נפטר זצ"ל). בשנת תשמ"ח כבר התחלנו חומש. כאן לקחו אותנו לקבל ברכה מהרב פלוני. בשנת תשמ"ז עשו לי בר מצווה, זה היה באולם פלוני - היום הוא כבר לא קיים. בשנת תשמ"ח נכנסתי לישיבה קטנה פלונית, ישיבה מצויינת מהטובות בארץ ובעולם, היה ממש 'שטייגן'. בשנת תשנ"א עברתי לישיבה גדולה אלמונית - היו שם המון בחורים. בשנת תשנ"ב עזבתי שם ועברתי לישיבה גדולה אחרת. בשנת תשנ"ו התחתנתי, היה שמח מאוד, זה היה באולם מפואר כך וכך. וכו' עד היום בשנת תשפ"א יש לי שבעה ילדים בבית, שניים נשואים, ובנתיים רק נכד אחד.

זהו מבט שרואה פרטים פרטים שאין בהם כלום, בצורה כזו לא ניתן לצקת לתוכם תוכן של עבודה. לכאורה ישנו כאן תיאור סדרתי של אירועי החיים מסודרים לפי תאריכים מהמאוחר בעבר ועד להווה. אבל זהו מבט בדיד, אין כאן קליטה של מסלול מסע חיים עם קשר ורצף מוסבר בין כל שלב ותחנה.

על כן, בשלב ראשון צריך לזהות נקודות של קשר שיאירו ויתנו לנו הבנה מהו התהליך שהוביל את השתלשלות האירועים כפי שהיה, דווקא כך ולא אחרת.

לדוגמא: 'להורים שלי לא היה כסף אחרי החתונה, לכן מצד אחד גרנו באיזור שרק התחיל להתחרד בעיר מעורבת, אבל אבי דאג להסעה בשבילי, שאהיה בחיידר איכותי בשכונה חרדית. זו הסיבה שיש הפרש בצורה החיצונית של החברה בתמונות מהשכונה, לבין החברה בתמונות מהחיידר. בכיתה ח' בת"ת, אני זוכר שהיתה התעלות מיוחדת לקראת הרישום לישיבות, ומאז הבר מצווה ועד לסוף המכינה לישיבות היה לי הרבה חברותות איכותיות והמון שעות משותפות ללימוד, כך שהצלחתי ל-'התברג' יחד עם חברי לישיבה הקטנה המצויינת בה הייתי. לישיבה הקטנה שהייתי היתה 'ישיבת המשך' עם אותה בעלות והנהגה רוחנית, כך שבאופן רגיל עברתי לישיבה הגדולה שהיא ההמשך הרגיל של הבחורים כולם, פרט לחריגים. אולם

אני זוכר שלא היה לי נעים שם, לא התאים לי ההמוניות, לא התאים לי התנאים. לא רק לי לא התאים אלא גם לחברותא שלי. לכן עברנו לישיבה בראשות דודו של החברותא שלי. שם הכרתי את אחיה של אשתי, והוא בעצם עשה את השידוך. כיוון שלאשתי היתה משרה חשובה בעיר פלונית בדרום, עברתי לגור שם אחרי החתונה. שם נכנסתי לכולל החשוב והמבוסס של הרב פלוני. מחמת כן, הבנים הראשונים שלי התחנכו במוסדות שלו. וכו' להבין את הקשר ונתיב התנועה במסלול החיים שעברתי עד כה.

לאחר מכן, שוב חוזרים ומתבוננים יותר בעומק על מסע החיים או קטעים ממנו, זאת במטרה להתרגל לחשוב ולזהות כיצד כל אירוע או רצף האירועים הקודם, השפיע וגרר אחריו את האירוע הבא אחריו או את השלכותיו או את הצורה בה התנהלנו בו. לנסות להבחין איך כל שלב על ציר הזמן הטביע בנפש את חותמו, כיצד הוא הניע את הנפש לכיוון בה היא פוגשת את הנקודה הבאה לאחר מכן. להשכיל איך היא משתמשת בכלים שהיא קיבלה כאן, בהמשך ההתמודדות בתחנות הבאות.

וביחס לדוגמא: 'בראשית דרכי היה לי יותר חיבור לילדי השכונה מאשר לילדי החיידר, כי הייתי מסיים מוקדם רוב אחר הצהריים הייתי מבלה במשחק בגינות ליד הבית. אכן, הדבר גרם להפרשי תרבות ביני לבין חברי בכיתה. כיוון שהדבר היה ניכר, חלק מהרבנים הזניחו והפלו אותי לרעה. אולם בשלב מסויים המפקח הצדיק קלט את העניינים, הוא עבד יפה עם אבי והרבנים כך שלקראת חצי השני של שנות החיידר הייתי מעורה יותר בחברה האיכותית של הת"ת ומנותק יחסית מהחברה בשכונה הקרובה. אחרי הצהריים הייתי מבלה ב-'מתמידים', 'מבצעים' וכדומה. זה היה המנוף להתעלות לקראת המבחנים לישיבות הקטנות. הקירבה היתירה לקבוצת המצטיינים ההיא, נתנה לי גם מראה חיצוני וגם הנהגה פנימית בנויה וטובה, שנקלטה בעיני המשגיח וראש הישיבה הקטנה המצויינת אליה התקבלתי. בישיבה הגדולה סבלתי מהמוניות של מאות בחורים, כמו כן, הרמה של הפנימיה: ההיגיינה והניקיון היו ירודות פלאים יחסית לבית המבריק בו אימי גידלה אותי. סבלתי משתי בחינות: היה חסר לי חום ועטיפה של צוות, וכן התנאים

הסביבתיים גרמו לי עגמימות וחוסר חשק. ברוך ה' שהיה לי חברותא שסבל בדומה לי, מה שהביא אותנו להחלטה לעבור לישיבה של דודו. אמנם ישיבה פחותה מבחינת 'שם', אבל לא היה חסר שם כסף, התנאים היו מצויינים, וגם כיון שדודו היה ראש הישיבה, הוא דאג לנו אישית הן גשמית והן לקידום רוחני. היחס המועדף הזה בנה אותנו ונתן לנו כלים להצליח הרבה יותר מהישיבה הקודמת. יתר על כן, אחד מהבחורים המצויינים שם שידך לי את אחותו המוצלחת הלוא היא אשתי. וכו'. זו הסתכלות והתבוננות לראות בתוך סדר השתלשלות העניינים את ההתפתחות האישית.

אמנם גם הדוגמא המובאת כאן חלקית ומצומצמת ביותר. כמו כן, זוהי דוגמא חיצונית למאוד, שאינה נוגעת להתפתחות הנפש בפרטות ובעומק. אך גם זאת התחלה של עבודת ההתבוננות לקניית תפיסת תהליך המשפיעה על הנפש. זוהי התחלה של קליטת תהליכים, של חשיבה בתפיסה ובמבט של תהליך רציף ואחיד, שמאירה אור של אחדות בנפש.

על גבה של התחלה זו ממשיכים הלאה להעמיק בהתבוננות, ומבחינים בתהליכי ההתפתחות הנפשית יותר בפרטות, יותר בדקות. מנסים לגלות גם תהליכים יומיים שהיו, שהאדם העביר את עצמו בתוכם בבחירתו. ויתר על כן, מתקדמים לשלב בו האדם יותר עמל ועובד עם נפשו מתוך מודעות, הוא יוצר תהליכים יומיים מעצמו לעצמו לבנית נפשו. כאן הוא כבר נכנס למצב שהוא מנהיג את עצמו, מנהיג את חיו בצורה של תהליכים.

אדם שיכנס לצורת חיים פנימית כזו, ישב ויכתוב את החיים שלו, יערוך וינהל יומני חיים, ויעיין בכך מעת לעת. לאחר תקופה של מספר שנים הוא יראה מסלול. הוא קורא מה נכתב לפני כעשר שנים, מה נעשה עמו לפני תשע שנים וכו', ומה הוא כותב על עצמו בתקופה האחרונה. כך הוא רואה היכן נפשו היתה לפני עשר שנים ולכן היא הגיעה כיום. רואים את הנפש הולכת.

■ המשך בע"ה שבוע הבא מסדרת דע את ביטחונך

בראשית, יז, טו – ויאמר אלקים אל אברהם שרי אשתך לא תקרא את שמה שרי כי שרה שמה. ואמרו חז"ל (ב"ר, לך לך, מז, יז, טו) ויאמר אלקים אל אברהם שרי אשתך וגו'. אשת חיל עטרת בעלה (משלי, יב, ד), א"ר אחא, בעלה נתעטר בה והיא לא נתעטרה בבעלה. רבנן אמרי מרתה בבעלה, בכל מקום האיש גורם, ברם הכא כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקולה (בראשית, כא, יב). ועיין מצת שימורים (שער תפילין, ד"ה נתן).

ויתר על כן, שינוי השם של שרי לשרה פועל שינוי השם על אברהם. כמ"ש (תנחומא, קרח, יב. ועוד מדרשים) שרי - פליגי בה תרי אמוראי, חד אמר נחלק היו"ד לשנים, ה' לאברהם וה' לשרה, וחד אמר יו"ד שנטל משרה וקרא תגר עד שבא יהושע והוסיף לו יו"ד, שנאמר (במדבר, יג, טז) ויקרא משה להושע בן נון יהושע, והושיעו מעצת מרגלים. והבן שע"ז נקרא אברהם, גימט' רמ"ח, כנ"ל, שהושלם בכל רמ"ח אבריו, וכ"ז ע"י שרה, ודו"ק היטב. אולם יעויין בצרור המור (לך לך, ד"ה ויאמר אלקים) שכתב להיפך, שנשתנה שמה של שרה בגלל אברהם. אולם באלשיך (לך לך, יז, טו) כתב וז"ל, וראה חשיבותה להיות שרה לכל בלעדי זכותך, עכ"ל. והבן שמחד שרה למעלה מן אברהם כנ"ל, ומאידך אברהם למעלה משרה.

והנה נפילתו על פניו של אברהם, יש בה צד קלקול וצד תיקון. צד קלקול (כנ"ל) כמ"ש (ב"ר, לך לך, מז, יז) ר' פנחס בשם ר' לוי, שני פעמים נפל אברהם על פניו (כמ"ש (בראשית, א, יב) ותדמה נפלה על אברהם. וכן הכא ב"פ, פסוק ג', ופסוק י"ז), כנגד כך ניטלה מילה מבניו, אחת במדבר ואחת במצרים, במצרים בא משה ומלן, במדבר בא יהושע ומלן.

וצד התיקון. כתב ברקאנטי על אתר (פסוק ג) וז"ל, ענין נפילת אפים ארמוז בו סוד גדול בפסוק שמע ישראל בגזירת האל, עכ"ל. ורמזו כן להלן (ואתחנן) וז"ל, ובספר שבעה היכלות (זוהר בראשית, מה, ע"א) אמר, נפילה באנפין לאמשכא רעותא דרוחא עילאה נשמתא דכל נשמתין דאיהו תליא לעילא לעילא, עד אין סוף דמניה נפקין נהירו וברכאן לאשלמא כולא מלעילא כדקא יאות, ולמהוי כולא בשלימו מתתא לעילא, וכו'.

ובספורנו על אתר (פסוק ג) כתב וז"ל, ויפל אברהם על פניו, לקבל עליו ולהודות לאל יתברך על הברית שאמר, עכ"ל. ובתולדות יצחק על אתר כתב וז"ל, ויפול אברהם על פניו ויצחק - מצד שמחתו הגדולה לא משל בעצמו ושחק. ולפי שהתנועות שהאדם עושה בשפתיו כששוחק אין ראוי לעשותם לפני הקב"ה, נפל על פניו, עכ"ל. ועיין שבלי הלקט (שבת, סימן קכו).

והבן שתרדמה ראשונה, מש"כ ותרדמה נפלה על אברהם והנה אימה חשכה גדלה נפלת עליו, זהו שורש לנפילה של קלקול. אולם מש"כ ויפל אברהם על פניו ויצחק, זהו שורש לנפילה של עילוי, ודו"ק.

ושורש הקלקול של נפילה באברהם, נגלה בבנו ישמעאל, כמ"ש על פני כל אחיו נפל. ופרש"י (שם) וז"ל, עד שלא מת אברהם ישכון, משמת אברהם נפל, עכ"ל. והיינו שכל חיי אברהם האיר אור נפילה דתיקון ומנע נפילה דקלקול. ועיקר כח זה תחילתו ע"י "שנפל" לכבשן האש וניצול, והושלם כאשר נימול, כנ"ל.

■ **המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעילון זה**

והנה אמרו (ב"ר, מז, א) אמר רשב"י, יו"ד שנטל הקב"ה משרי, היה טס ופורח סביב כסאו של הקב"ה ואמר לפניו, רבש"ע בשביל שאני קטנה שבאותיות הוצאתני משמה של צדקת, א"ל הקב"ה, לשעבר היית בשם נקבה, עכשיו תהיה נתון בשם זכר, שנאמר ויקרא משה להושע בן נון יהושע וגו'. ולפ"ז זו עלייה לאות י' שעלתה משרה - נקבה, ליהושע - זכר. וזה מצד הבחינה שזכר למעלה מנקבה. אולם אצל אברהם ושרה נגלה שהעיקר שנקבה למעלה מן הזכר, כי הפכה להיות "מרתה בבעלה", כנ"ל. ועיין פרדס רימונים (שי"ח, פ"ה) וז"ל, לרוב הפעמים תהיה למעלה ממנו, והיא בשופע הרחמים, אשת חיל עטרת בעלה. ולא זו מחבבה עד שקראה אמי, עיי"ש. וכמ"ש (תיקונים, כד, ע"ב) כד סליקת עטרה על רישיה, אתמר בה אשת חיל עטרת בעלה. וכן אמרו (שם, לט, ע"א) כד סלקא על רישא תגא זרקא, בההוא זמנא אתמר בה אשת חיל עטרת בעלה, ואתקריאת חל"ם (שהוא ניקוד ש'מעל' האותיות). וכך היא נקראת ביחס לבעלה. וכן נקראת כן ביחס לבניה, וכמ"ש בשפע טל (חלק טל, פ"ב, פ"ד) וז"ל, נקראת עטרת תפארת ישראל, מפני שהיא לו עטרה להתפאר בה, מצד שהולידה לו בנים צדיקים חסידים כשרים הגונים וטובים אנשי מעשה, עכ"ל. ועיין עץ חיים (שי"ד, פ"ב, מ"ת). ועיין עוד שם (ש"ז, פ"ד. ושער כא, פ"ב, מ"ת). ורמח"ל (ספר הכללים, כלל כ"ו).

ערכים בפרשה

[ביאור המהות של כל צירוף שני אותיות בלשון הקודש, ע"פ סדר רל"א שערים (עיין ספר יצירה פרק ב' משנה ב'), לפי ערך המופיע בפרשת השבוע שיש בתוכו צירוף זה, ולפי זה ביאור כיצד מתראה צירוף זה בערך זה ובערכים נוספים שבתוכם מופיע צירוף זה].

לעפר, מקום ישני חברון, נר-חבו. ואזי מאיר מהראש - ראשון, נר-אשו, עד האחרון, נר-אחו.

וכאשר יורד לתתא, נצרך שמירה שלא ירד למקום שאינו ראוי, וזהו בחינת נצר, נר-צ. ועיקר השמירה שלא יגיע למקום של זרות, בחינת נכר, נר-כ. בבחינת מ"ש על ר"מ שלמד אצל אחר, רמון מצא, תוכו אכל קליפתו זרק. רמון, נר-מו.

ובחינת נר דתיקון האירה אצל יעקב משורש אברהם, שעליו נאמר מי האיר ממזרח צדק, ונתנגד לו נמרוד, נר-מוד, ונמשך ליעקב הנקרא ישורון, נר-ישוו, שאמר מה נורא המקום הזה, נורא, נר-או (אותיות ארון), ומתפשט אצל בנו ראובן, נר-אוב (לשון אב), כנ"ל.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

ובמדרגת מקום, זהו בחינת ארון, נר-או, שמקום ארון אינו מן המדה (כמ"ש בב"ב), והיינו שהוא בבחינת אין. וזהו בבית קדשי הקדשים, ובחוץ עיקר העבודה קרבנות, קרבן, נר-בק. וכן הדלקת המנורה, נר, כנ"ל. והעלאה זו מתתא לעילא, היא בחינת רון, יצחק ירנן, ודו"ק. והיינו שכל העבודה להעלות את הנר לעילא, לבחינת ארון.

ומאיך העבודה להאיר מאור הנר לתתא, עד לחורין ולסדקים. ובמדרגת נפש, יורד אור הנר מלמעלה מן הראש, לפנים, למקום החוטם, לנקב שבו הנקרא נחיר, נר-חי (ובקלקול הופך לחרון אף, נר-חו). ומתפשט לתתא מן הראש דרך הגרון, נר-גו. ויתר על כן מתפשט לתתא, עד הצדדים, בחינת קרן, ק-נר. (ואצל בעל חי קרן בראשו, בחינת נר על ראשו, כמדרגת עובר). ואזי נמשך הארה מלמעלה מראשו עד לתתא ע"י בחינת צנור, צו-נר, שהוא כח המשכת ההארה (כי צנור מלשון ניצוץ, הארה, כמ"ש בערוך). ומגיע עד

מסעי / נ-ר ויסעו מיטבתה ויחנו בעברנה" (במדבר, לג, לד).

עברנה, נר-עבה. נר השלהבת עולה למעלה. ונגלה כמ"ש בנדה (ל, ע"ב) על העובר נר דלוק על ראשו. וזהו בחינת נזר על ראשו, נר-ז, בבחינת ז' נרות שבמנורה. מנורה, נר-מוה. וזהו מדרגת נזיר, נר-זי. ולכך נאמר בו (שופטים, יג, ב) מורה לא יעלה על ראשו, כי על ראשו יש מדרגת נר.

ובקומת הנפש, רצון, נר-צו, הוא למעלה מן האדם, שאין בו השגה לולי התלבשותו במחשבה, במוחין. בבחינת והחכמה מאין תמצא, מן הרצון. וזהו מדרגתו של דוד, שעליו אמרו (ריש ברכות) כנור היה תלוי למעלה מראשותיו של דוד, כנור, נר-כו. וזהו בחינת נדר, נר-ד, כי נדר הופך להיות מעין הקדש, למעלה מהשגת האדם, ולכך נאסר על האדם השתמשות בהקדש ובנדר. וזהו בחינת נשר, נר-ש, כמ"ש אם תגביה כנשר וגו'.

ערכים נוספים שבהם מופיע צירוף זה:

<u>אבנר</u>	<u>ארונה</u>	<u>ארנו</u>	<u>רסן</u>
<u>בירניות</u>	<u>נהר</u>	<u>בנער</u>	<u>נקור</u>
<u>נקרה</u>	<u>נתר</u>	<u>סנורים</u>	<u>עברנה</u>
<u>צנור</u>	<u>רנה</u>	<u>רננה</u>	<u>ברנע</u>
<u>רצון</u>	<u>גרשון</u>	<u>ארנבת</u>	<u>נהרים</u>
<u>ברקן</u>	<u>זכרון</u>	<u>נשאר</u>	<u>חצרוני</u>
<u>נטר</u>	<u>מנורה</u>	<u>מנהרה</u>	<u>מסדרו</u>
<u>נגר</u>	<u>נורא</u>	<u>נותר</u>	<u>נזיר</u>
<u>נזר</u>	<u>נכר</u>	<u>שמרון</u>	<u>עכרן</u>
<u>סרן</u>	<u>עקרון</u>	<u>גרע</u>	<u>פרשדנה</u>
<u>דראון</u>	<u>שהרים</u>	<u>נירם</u>	<u>תורדני</u>
<u>כנרת</u>	<u>פרנך</u>	<u>רעיון</u>	<u>חרנפר</u>
<u>רוזן</u>	<u>נבוכדראצר</u>	<u>נמהר</u>	<u>נבר</u>
<u>נר</u>	<u>נחרץ</u>	<u>נהרו</u>	<u>נמר</u>
<u>שניר</u>	<u>נרץ</u>	<u>נכמר</u>	<u>ושנאצר</u>
<u>שריון</u>	<u>זרענים</u>	<u>כרשנא</u>	<u>חורנים</u>

בלביפדיה קבלה אנוש

כתר

עיין ספר הפליאה (ד"ה ראה והבן שהל"ב נתיבות) וז"ל, לא ידע אנוש ערכה, פירוש אם בא אנוש בשר ודם לחקור ולידע מהות החכמה איך היא ערכה בכתר עליון הנקרא אין, לא ידע לשום לה ערך, לפי שבאין לא נתפס שום הבדל ולא שום הוי"ה.

חכמה

עיין רש"י (ישעיה, ח, א) וז"ל, בחרט אנוש, במכתב כתב אשר ירוץ כל אנוש הקורא בו אפילו אנוש כל שהוא, ואפילו אינו חכם. והרי שאנוש וחכם דבר והיפוכו, ונודע שכללות ההפכים אחד הוא.

ועוד. כתיב (איוב, כח, יג) והחכמה מאין תמצא, ואי זה מקום בינה, לא ידע אנוש ערכה. ועיין שבועות (ה, ע"א).

ועוד. עיין זוה"ק (בראשית, נו, ע"א) ביומי אנוש הוו חכימין בני נשא בחכמה דחרשין וקוסמין ובחכמתא למעצר לחיילי דשמיא, וכו', ביומי דאנוש אפילו ינוקי דההוא דרא כלהו הוו משגחן בחכמתאן עלאין והוי מסתכלן בהו. ועיי"ש (קמא, ע"ב. ושמות, קכג, ע"א).

בינה

נ' שערי בינה. והשער הקטן שבו הוא שורש הולדת ז"א, אדם קטן, בבחינת אות נו"ן מן האמנותי"ו שבא להקטין. ועיין מלבי"ם (ישעיה, נא, יב, פירוש המילות) וז"ל, האנוש מורה נמצא קטן, כי נו"ן האמנותיו שהוסיפו במלת איש בא להקטין, עכ"ל. ועל שער זה נאמר (ישעיה, יג, ז) וכל לבב אנוש ימס. ותיקונו מש"כ (תהלים, קד, טו) ויין ישמח לבב אנוש. וכאשר נמצא בשער זה, כתיב תשב אנוש עד דכא. ואמרו (נדרים, לט, ע"ב) שתשובה נבראה קודם שנברא העולם, כמ"ש בטרם הרים יולדו ותחולל ארץ, תשב אנוש עד דכא.

דעת

אכילה מעץ הדעת, ומכאן נעשה במדרגת "אנוש", וצריך סעד לתומכו. וזש"כ (תהלים, קד, טו) ולחם לבב אנוש "יסעד". ואכילה זו בפיתויו של נחש. אנוש בגימט' עם הכולל נחש.

חסד

מים. ואמרו (ב"ר, י, ז) דור אנוש לא פרע מהם אלא במים. עיין שקלים (יז, ע"א). וכמ"ש רש"י (בראשית, ו, ד) שעלה אוקינוס והציף שליש עולם. והיינו אדם, אד-דם. יסוד המים, ובקלקול נהפך לאש דקל-קול, ושרשו שנהפך מאש לדם. תחלה אש - איש, ואח"כ ע"י גבורות נקרא גבר, ואח"כ נופל לאש דקלקול, אנוש - יאוש. וזש"כ (תהלים, סו, יב) הרכבת אנוש לראשנו באנו באש ובמים. ועיין מחברת הקדש (שער יציאת מצרים) וז"ל, דור אנוש פגמו בבחינת חסדים, עכ"ל. ועיין ילק"ש (וירא, רמז קא, ד"ה יובן) לא חשב אנוש, לא חשב זכות אברהם. ועיין מגלה עמוקות (לך לך) שאברהם הוא תיקון דור אנוש שהוא בעבודה זרה.

גבורה

פחד. וכתיב (ישעיה, נא, יג) ותיראי מאנוש ותפחד. וכתיב (שם, שם, יב) ותיראי מאנוש ימות. ואזי נהפך אותיות אנוש לשונא.

תפארת

ז"ל האלשיך (בראשית, יז, א) הן האדם היה מעשה ידיו, והיתכן עשאו במום שיצא אחריו רמה וימלא חסרון מתפארת אדם אשר ברא אלהים, עכ"ל. ועיין אמרי נעם (תרומה) וז"ל, ויין ישמח לבב אנוש, כי לב רומז על תפארת, עכ"ל. כי הלב נמצא בגופא שהוא תפארת. אולם שורש הלב מן הארת יסוד תבונה שנמצא שם. ולכך פעמים רבות אמרו שלב הוא בינה - תבונה, כמ"ש ולבבו יבין.

נצח

אמרו (ב"ר, יט, ח) עיקר שכינה בתחתונים הייתה, כיון שחטא אדם הראשון, נסתלקה לרקיע ראשון, חטא קין עלה לרקיע שני, חטא דור אנוש עלה לשלישי. ע"כ. שהוא כנגד נצח. ועיין פסיקתא דר"כ (א) שס"ל שדור אנוש סילקו לשני. ועיין בפתחי שער (נתיב פרצוף נוק' דז"א, פתח כט). ועיין ערך קטן נוק'.

ועוד. עיין ליקוטי תורה (שה"ש) וז"ל, כשיורד אבא בנו"ה נקרא לחם, כמ"ש, ולחם לבב אנוש יסעד.

הוד

נו"ה, הליכה. ואמרו (ב"ר, כו, ה, לב) בעצת רשעים לא הלך, זה דור אנוש.

יסוד

אנוש, און-ש. און - יסוד. וכתיב (ישעיה, לג, ח) הפר ברית, מאס ערים, לא חשב אנוש. ועיין פירוש רמ"ז (זהר, שמות) וז"ל, אנוש הוא מיסוד, וכו', והוא רצה להוציא הארת יסוד אימא לחוץ, עכ"ל. ועיין בספרו ערכי הכינוים (אות ס', שלג) וז"ל, סוד עיקרו ביסוד וכו', וזהו סוד ויין (שבעים, עיי"ש) ישמח לבב אנוש, ועם הטיפה שהיא יו"ד, הרי יסוד, עכ"ל. ועיין ערך קטן אמא, וערך קטן נוק'. ועיין תפארת שלמה (האזינו) וז"ל, הרמז על מעלת ציס"ע, הוא המקדש שביעי, כי השבת הוא ג"כ בחינת היסוד. וזש"כ (ישעיה, נו, ב) אשרי אנוש יעשה זאת, כל שומר שבת מחללו, הפירוש בזה, יעשה זאת לתקן בחינת היסוד ולעשות היחוד ביסוד"מ וכו', עיי"ש.

מלכות

שבת מלכתא. ואמרו (שבת, קיח, ע"ב) א"ר חייא בר אבא אמר ר' יוחנן, כל המשמר שבת כהלכתו, אפילו עובד ע"ז כדור אנוש מוחלין לו, שנאמר אשרי אנוש יעשה זאת וגו', אל תיקרי מחללו, אלא מחול לו.

ובקלקול קראו דוד לרבו אחיתפל (תהלים, נה, יד) ואתה אנוש כערכי וגו', אולם אח"כ קראו חבירו ואח"כ תלמידו, כמ"ש בסנהדרין (קו, ע"ב).

נפש

תשב אנוש עד דכא, ודרשו חז"ל (רות רבה, ו, ד) עד דכדוכה של נפש.

ועוד. כתיב (תהלים, קד, טו) ויין ישמח לבב אנוש. וכתיב (משלי, לא, ו) ויין למרי נפש.

בלבביפדיה קבלה אנוש

הוא האנוש. ואמרת, הרכבת אנוש לראשינו, שהרכיב שני דברים שאינם דומים, האנוש על הראש, הגוף עם הנשמה, עכ"ל. ועיין כתבי הרב מ"מ משקלוב (ביאורי הזהר, דף קי) וז"ל, פתחו ואמרו, הרכבת אנוש וגו', כי אז הנשמה בסוד אנוש, שירדה ממדרגתה בסוד השבי-רה, וכו', והרכבת אנוש מכל ראשי"ת ומבחר כל העולמות והממונים בכדי שיהא הוא יכול להיות מושל בכולם, ובירידתו גם הם יורדים, וז"ס הרכבת אנוש לראשינו.

חיה

אחיה בר שמחזאי (אחיה, א-חיה). והוא אחד מן המלאכים שירדו בדור אנוש. עיין נדה (סא, ע"א). והיינו נפילת החיה.

כתיב (תהלים, קד, טו) לחם לבב אנוש יסעד. וכתיב (דברים, ח, ג) כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם, כי על כל מוצא פי ה'. והוא בחינת נפש "חיה".

יחידה

אנשים רבים, אנוש יחיד. עיין ראש דוד (האזינו, ושבת תשובה). ויוסף תהלות (פ"צ, פ"ג). וכסא דוד (דרוש ט, לשבת תשובה). ודבר לפי (מערכת ת, יג, תנחומי). ואחיתופל נקרא ע"י דוד אנוש כערכי. ונקרא אלופי, שלמדו הלכה אחת שלא ילמוד יחיד. עיין רש"י (אבות, פ"ו, מ"ג).

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון

ועוד. עיין ספר הברית (ח"ב, מאמר יג, אהבת רעים, פי"א) על כן נקראת התורה משיבת נפש, כי תשיב אנוש עד דכא.

ועוד. עיין באר מים חיים (בראשית, פ"ב) ד' שמות יקרא לאדם אשר על הארץ, גבר, אנוש, איש, אדם, והם נגד ד' בחינות חלקי נשמתו הנקראים נפש רוח נשמה חיה, עכ"ל. אנוש כנגד נפש.

ועוד. נפש. דוד. ואמרו (זוה"ק, בראשית, קז, ע"ב) אוקיר אנוש מפז, דא מלכא משיחא, דיסתלק ויתייקר על כל בני עלמא.

רוח

איתא בבעה"ט (שמות, טז, כ) וז"ל, שאם רם לבו שיש בו גסות הרוח, וירם תולעים. וזה ששנינו (אבות, פ"ד, מ"ד) מאד מאד הוי שפל רוח, שתקוה אנוש רמה, עכ"ל.

ועיין ציוני (בראשית) וז"ל, אז הוחל לקרוא בשם ה', דע שמאנוש ואילך בא רפיון וחלוש בעולם. מה היה חטאם, גילה איש סודי, שהיו מהלכים מסוף העולם ועד סופו, ומביאים כסף וזהב ומרגליות, ועשו מהם ע"ז בדל"ת רוחות כשיעור אלף פרסה, והיו מורידין חמה ולבנה וכוכבי-בים ומזלות לשמש להם כדרך שמשמשין לפני הקב"ה. והאיך היתה היכולת בידם, אלא שמחזאי ועזאל למדו להם כל מעשה כשפים ואז קטרגו המלאכים, ואמרו מה אנוש כי תזכרנו, מה אדם לא נאמר אלא מה אנוש, שהיה ראש לע"ז, ואז עלתה השכינה שנאמר עלה אלהים בתרועה, עכ"ל.

נשמה

עיין חת"ס (הספד על ר' נתן אדלר ז"ל) וז"ל, הנשמה ראשינו, והגוף

ספר נפש החיים שער ד' עם פירוש בלבבי משכן אבנה, עוסק לברר את עניינה ומהותה של התורה הקדושה, ואת יחס חיבורו של ה'אדם' אליה, בכל מדרגותיה.

וכן את מהות השפעתו של האדם על כל הבריאה כולה, כפי ערך חיבורו לתורה. וכן מבאר דרך מעשית כיצד יכין האדם את עצמו ללימוד התורה, על מנת להתחבר אליה באופן הראוי.

כלומר, בתורה ישנם מדרגות שונות, כגון: ידיעת התורה בבקיות, עיון התורה, ה'אור' שבתורה, ה'מאור' שבתורה, גילוי הקב"ה שבתורה, ועוד ועוד. ומצד כך,

האדם צריך להבין מהי המהות של כל מדרגה ומדרגה, ולאחר מכן, לברר האם וכמה 'הוא' מחובר למדרגה זו, וכן כיצד עליו להתחבר אליה. ובהתאם לכך, נמדדת גם השפעתו של האדם על כל הבריאה כולה בעסקו בתורה, שהרי כל מדרגה משפיעה באופן שונה, כפי שבורר בדברי הנפש החיים.

רכישת ספרי הרב: ספרי אבדומביץ
משלוח ברחבי העולם

03.578.2270

מילון ערכים בקבלה • ארחא

והממוצע בין ארחא עלאה דא"א לארחא תתאה דז"א, הוא תיקון ג' מתיקוני דיקנא, כמ"ש בעץ חיים (ש"ד, פ"ב) וז"ל, וכן הבל החוטם נמשך דרך אותו ארחא שיש על הפה נגד החוטם שהוא תיקון ג' ותיקון ה' מ"ג תיקוני דיקנא. וכן הבל הפה נמשך דרך אותו ארחא ב' הנקרא לא החזיק לעד אפו, עכ"ל. והוא ארחא נוסף כמ"ש (ש"י"ג, פ"ט) וז"ל, ה' (תיקון חמישי) הוא ארחא תניינא, המפסיק באמצע הזקן והוא מכוון נגד ארחא קדמאה שתחת החוטם, עכ"ל. וכן הוא בשער הכוונות (דרושי ויעבור, דרוש ג', ודרוש ז', ועוד מקומות). ועיין בלשם הנ"ל, שביאר שיש ב' סוגים של ארחא, יושר ועיגולים, ותולדתם ב' ארחא אלו בחוטם ובפה, תיקון ג' ותיקון ה', ודו"ק. ועיין בית עולמים (דף קלא, ע"א).

והנה מהות אותו ארחא עליון נתבאר יפה בקול ברמה (אות כח) וז"ל, והנה יש באמצע אורח חד פנוי בלי שערות, והשערות מחצי הראש מצד זה ומחצי הראש מצד זה, ואותו האורח שבאמצע הוא בחינה של היסוד הנקרא אורחא, ולכן אין בו שערות, כי השערות שמצד זה ומצד זה, הם נצח והוד, והאורח שבאמצע הוא יסוד דעתיק, עכ"ל. והבן מאוד מאוד שהוא שורש כל נקודת אמצע, ודו"ק, עיי"ש שהוא סוד מחצית השקל. ובתוך יסוד זה גנוז דעת דעתיק שהוא שורש "אמצע". וכתב הרמח"ל (אדיר במרום, ד"ה בפלגותא אזל חד אורחא) שז"ת דעתיק מתלבשים בא"א כנודע, ודעת דעתיק מתגלה בחד ארחא זה, והוא שורש ההנהגה דלעת"ל שאין ימין ושמאל, ומכאן ואילך ולתתא יש שערות לימין ושמאל, שורש לכל ימין ושמאל, עיי"ש בהרחבה. ועיין קול ברמה (אות לז) בהרחבה. ועיין מזכיר שלום (מערכת החי"ת, אות ל' - חיוורת). ועמק המלך (ש"י, פרקים ח', וט"ו).

וכתב בעמק המלך (ש"י"א, פ"א) וז"ל, וא"ת למה נקרא יסוד ארחא, וי"ל מפני שכל השפע הבאה למלכות באה לה דרך היסוד, עכ"ל. ועיין עץ חיים (שער יג, פ"א). אולם יעוין שער הכוונות (דרושי ויעבור, דרוש ז') שארחא דתחת חוטמא הוא בהוד ולא ביסוד, עיי"ש. ועיין קול ברמה (אות כח, ואות פה). ועיין תורת חכם (דף סט, ע"א. ודף קכ, ע"ב). ושמן ששון (שער הכוונות, חג הסוכות, דרוש ג, אות יז).

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון

אמרו בזוה"ק (ח"ג, רפח, ע"ב) חד ארחא דנהיר בפלגותא דשערי, דנפקי ממוחא, הוא ארחא דנהירין ביה צדיקיא לעלמא דאתי, דכתיב (משלי, ד, יח) וארח צדיקים כאור נגה וגו'. ועל דא כתיב (ישעיה, נח, יד) אז תתענג על ה', ומהאי ארחא מתנהירין כל שאר ארחין דתליין בזעיר אנפין. וכתב הגר"א (ספד"צ, פ"ב, ד"ה אוכמין עד דיק) וז"ל, ארחא דאזיל בפלגותא דשערי דע"ק הוא רברבא, משא"כ כאן (בז"א) וז"ש חד ארחא, וכמ"ש באד"ר (קכט, ע"א) קוצין דשערי תליין בתקוני עד כל ארחות ה' חסד ואמת, עכ"ל. ושם באד"ר אמרו, חד ארחא דנהיר למאתן ושבעין עלמין וכו', עד ההוא ארחא, אתפשט לתרי"ג ארחין. וסוד ר"ע, הוא י' היות עולה ר"ס, וי' אותיות, עולה ר"ע. ועיין בהרחבה באדיר במרום המוזכר להלן שהרחיב לבאר סוד ר"ע אלו. ואמרו בזוה"ק (שם, קצג, ע"א) בפלגותא דשערי, מתאחדא חד אורחא (דז"א) בארחא דעתיק יומין. ומתפרשין מניה כל אורחי דפקודי דאוריתא. ועיין תיקונים (תיקון ע') ארחא מתפלג וכו'.

וכתב בשער מאמרי רשב"י (פירוש האדרא זוטא קדישא) וז"ל, ודע כי אין שום אחד מאלו הי"ג חוורתי דא"א נמשך עד ראש דז"א אלא מן חד אורחא אחרא חוורא דאזיל בפלגותא דשערי דאריך, משם נמשך ארחא אחרא אל רישא דז"א במקום פלגותא דשערי דרישא ג"כ, וכו'. ופעם אחת שמעתי ממורי ז"ל, כי אין שום אחת מן הי"ג חוורתי דרישא דאריך נמשכין עד רישא דז"א, רק מן חד ארחא חוורא דאזיל בפלגותא דשערי דרישא דא"א, ומשם נמשך חד ארחא אחרא בפלגותא דשערי דרישא דז"א, עכ"ל. ועיין מבוא שערים (ש"ג, ח"ב, פ"ט). ועץ חיים (שער א"א, פ"ה, כללים, כלל א'. ובמ"ת שם).

וכתב בלשם (הקדו"ש, ליקוטים, ליקוט א) אחר שהביא דברי האריז"ל הנ"ל וז"ל, אמנם שם בע"ח באותו הדיבור עצמו מסיים ואומר כי מהט' חוורתי דפנים דא"א נעשה הט' ת"ד שבו, ומהד' חוורתי דאחורי א"א נשלם בז"א ג"כ י"ג תיקונים. והרי אמר שם גופה כי ז"א מקבל מכל הי"ג חוורתי כולם, והרי סותר את עצמו מיניה וביה. ועיין במפרשים שטרחו בזה (עיין שמן ששון שם, אות א). אך הענין הוא כי מה שמקבל מכל הי"ג הוא רק ע"י התלבשות הנימין, ומקבל דרך הם כל החוורתי הפרטיים ג"כ, והם תרי"ג חוורתי. אבל הארחא דפלגותא הנה מקבל אותו ז"א עצמו בהדיא בלי התלבשות כלל, עכ"ל.

כדי לקבל את המילון מההתחלה, אנא בקש לכתובת info@bilvavi.net

בלביפדיה מחשבה

יום ד' 20:30

רח' קדמן 4

חולון

לפרטים 050.418.0306

בלביפדיה עבודת ה'

יום ג' 20:30 בדיוק

רח' הרב בלוי 33

ירושלים

לפרטים 052.765.1571

ישראל 073.295.1245 ■ 2>4>12 USA 718.521.5231

להצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון info@bilvavi.net

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ משלוח ברחבי העולם 03.578.2270

ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים 02.502.2567

הפצת ספרי קודש רח' דוד 2, ירושלים 02.623.0294 · ספרי אברמוביץ רח' קוטלר, 5 בני ברק 03.579.3829